

RAADSINFORMATIEBRIEF

15R.00210

Van : college van burgemeester en wethouders**Datum** : 21 april 2015**Portefeuillehouder(s)** : wethouder Duindam**Portefeuille(s)** : Onderwijs**Contactpersoon** : E. Haak**Tel.nr.** : 06-35113532**E-mailadres** : haak.e@woerden.nl**Onderwerp:**

Boven- en buitenschoolse vakleerkrachten

Kennisnemen van:

Rapportage en plan van aanpak Welzijn Woerden: Woerden als koploper op het gebied van sport, bewegen en gezondheid.

Inleiding:

In de programmabegroting 2015 heeft uw raad bij hoofdstuk 5, Onderwijs & Sport vastgelegd dat de behoefte, noodzaak en mogelijkheden aan boven- en buitenschoolse vakleerkrachten gymnastiek en zwemonderwijs in het primair onderwijs (bv. Stimuleringsregeling) in 2015 wordt onderzocht. Wij hebben voorgesteld dit onderzoek in het vierde kwartaal aan uw raad aan te bieden. Door de motie Vakleerkrachten van D66, Progressief Woerden, CU/SGP en Sterk Woerden tijdens de begrotingsbehandeling hebben wij uw raad toegezegd te rapporteren in april.

Het onderzoek naar de mogelijkheid dat elk kind voor het verlaten van de basisschool een zwemdiploma heeft, en op welk niveau dan, volgt later dit jaar. Het is al wel duidelijk dat vakleerkrachten bewegingsonderwijs die de opleiding ALO hebben gevolgd, over het algemeen ook bevoegd zijn om zwemonderwijs te verzorgen.

Op 4 februari 2015 heeft Welzijn Woerden het Startdocument: Ambitie 2015 – 2020 > “Woerden als koploper op het gebied van sport, bewegen en gezondheid?” opgeleverd (zie de bijlage.) Op 20 april wordt dit document besproken in de Lokaal Educatieve Agenda met de scholen. Wij vinden dat het startdocument geschikt is om samen met het primair onderwijs in Woerden landelijke ambities waar te maken.

Kernboodschap:Ambitie van het onderwijs

Het startdocument van Welzijn Woerden geeft voor de situatie in Woerden handen en voeten aan de afspraken en doelstellingen die het ministerie van onderwijs en de PO-raad (de koepelorganisatie van het primair onderwijs) met elkaar hebben afgesproken. Een paar punten hieruit:

- Scholen committeren zich aan de doelen uit de agenda Sport en Bewegen om vanaf 2017 minimaal twee lessen per week bewegingsonderwijs te bieden; waar mogelijk streven scholen naar drie lessen bewegingsonderwijs;
- In 2017 zijn op lokaal niveau afspraken gemaakt met als uitgangspunt het streven naar méér bewegingsonderwijs en een versterking van het buitenschoolse aanbod;

- Vanaf 2017 worden alle lesuren bewegingsonderwijs gegeven door een bevoegde (vak)leerkracht;
- PO-Raad en ministerie creëren een substantiële kopgroep van regio's die een voortrekkersrol willen vervullen. Met gemeenten worden hiertoe convenanten afgesloten waarin afspraken worden gemaakt hoe de kwantiteit en de kwaliteit van het bewegingsonderwijs worden verhoogd. Uitgangspunt is het streven naar méér bewegingsonderwijs en een versterking van het buitenschoolse aanbod.

De situatie in Woerden

Van de 25 basisscholen in Woerden biedt 64 % haar leerlingen al 2 lesuren per week, de rest van de scholen zit daaronder. Op 76% scholen wordt gymnastiek gegeven door een vakdocent, al dan niet samen met de eigen leerkracht van de leerlingen. Op 24% van de scholen wordt gymnastiek niet gegeven door een vakdocent.

Voor het primair onderwijs beschikt Woerden over 15 gymnastiekzalen. Deze zijn overdag -op een paar dagdelen in een enkele gymzaal na- geheel bezet. Bij uitbreiding van uren moet bij gelijkblijvende invulling van het gymnastiekonderwijs de capaciteit worden uitgebreid. Dit kan in stenen, maar ook bijvoorbeeld door te sporten op de buitensportaccommodaties van verenigingen, door meer zwemonderwijs en door concentratie van gym-uren (in de zomer meer dan in de winter). Ruimtegebruik, behoefte en oplossingen moeten worden onderzocht.

Door de schoolbesturen, maar ook door de gemeente, wordt al geïnvesteerd in een gezond en bewegingsrijk klimaat. Zo beschikken de scholen momenteel over 4,7 fte aan vakdocenten (ALO-aantekening) en heeft de gemeente geïnvesteerd in 6,3 fte aan combinatiefunctionarissen waarvan 1,7 FTE beschikbaar gesteld is voor verdieping en verbreding binnen sport en onderwijs. Ondanks de investeringen en het positieve geluid over het belang van bewegen, constateert Welzijn Woerden een afname van het aantal uren en scholen waar bewegingsonderwijs door vakdocenten lichamelijke oefening wordt gegeven. Uren van huidige vakdocenten die bijvoorbeeld met verlof gaan of minder gaan werken, worden door een aantal scholen niet meer ingevuld.

Ambitie voor de korte termijn (2017):

- 100% van de scholen biedt ten minste 2 lesuren bewegingsonderwijs, verzorgd door een bevoegd docent (ALO of PABO met LO-bevoegdheid).
- 90% van de scholen biedt vanaf groep 3 tot en met groep 8 twee keer 45 minuten bewegingsonderwijs, waarvan ten minste één lesuur wordt gegeven door een bevoegd vakleerkracht (ALO, niveau 5)
- 90% van de scholen biedt ten minste één beweegmoment per dagdeel aan de groepen 1/2, waarbij minimaal 2 lesuren in het speellokaal door een bevoegde leerkracht (ALO of PABO met LO-bevoegdheid).
- 50% van de scholen voert een actief buitenspeelbeleid uit.
- Ten minste 25% van de scholen werkt met een eenduidige visie en aanpak op het gebied van bewegingsonderwijs. Waarbij de vakleerkracht, groepsleerkracht en combinatie-functionarissen uitvoerend samen werken en ook oog hebben voor:
 - de realisatie van ten minste 5 beweegmomenten in de week (zoals deze beschreven staat in de integrale aanpak jong en fit). Daarnaast wordt de doorgaande lijn van schools aanbod en interventies naar buitenschoolse en waar mogelijk reguliere aanbod bij verenigingen inzichtelijk
 - het monitoren van de zelfredzaamheid van leerlingen in het water en indien nodig, het doorverwijzen naar passend zwemonderwijs.
 - het stimuleren, motiveren en monitoren van het buitenspelen van kinderen, opdat kinderen worden uitgedaagd om ook in de vrije tijd meer buiten de spelen.
 - Het tijdig (vroeg) signaleren van bepaalde problematiek of achterstanden bij leerlingen en daarop (eventueel samen met andere docenten of partijen binnen de brede school) actie ondernemen.
 - Het stimuleren van een gezonde levensstijl door middel van de interventie Lekker in je Lijf. Uitbreiding daarnaast van de lijn gezonde levensstijl in het naschoolse aanbod op het gebied van voeding en gezondheid.
- 10% van de scholen heeft het certificaat gezonde school behaald. Dit om scholen te motiveren gezondheid op de beleidsagenda te zetten en scholen ook structureler aan thema's rondom een gezonde levensstijl en een veilige schoolsituatie te laten werken.

Financiën

Uitgangspunt is dat het stimuleringsbudget Onderwijs voldoende is voor realisatie van de hier gestelde

doelen. Er wordt ingezet op het invullen van de extra uren bewegingsonderwijs binnen de huidige capaciteit van voorzieningen.

Vervolg:

Tijdpad

januari - april 2015

- Afronden startdocument met belanghebbende partijen (stichting schoolsport, sportoverleg, Bewegteam Harmelen en de combinatiefunctionarissen van Welzijn Woerden);
- Bespreken startdocument in alle geledingen en in de Lokaal Educatieve Agenda op 20 april.

april - augustus 2015

- Uitwerken van startdocument voor de praktijk. Zoeken van bijpassende scholen voor de pilot van de integrale aanpak;
- Samenstellen van werkgroep onder de LEA die toeziet op het proces om te komen tot de verplichte realisatie van de twee lessen bewegingsonderwijs per 2017.

augustus 2015- juli 2016

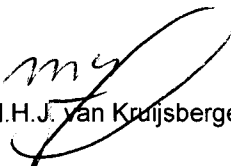
- Start pilots integrale aanpak bewegingsonderwijs met vakleerkrachten bewegingsonderwijs, combinatiefunctionarissen en groepsleerkrachten;
 - Start onderzoek met gemeente en stakeholders om te komen tot de verplichte realisatie van twee lessen bewegingsonderwijs per 2017, waaronder de consequentie voor onderwijshuisvesting (wettelijke taak van de gemeente);
 - Plannen voor na 2017;
 - Evaluatiemoment aanpak en eventueel bijstellen van de doelen en doelstellingen.
-

Bijlagen:

Document 15i.01346: Startdocument: Ambitie 2015 – 2020 > "Woerden als koploper op het gebied van sport, bewegen en gezondheid?", versie 4 februari 2015, door Marion Kuh (stichting Schoolsport Woerden) en Katinka Meiborg (Welzijn Woerden)

De secretaris

drs. M.H.J. van Kruijsbergen

De burgemeester

V.J.H. Molkenboer

Ambitie

Woerden als koploper op het gebied van sport, bewegen en gezondheid? (startdocument)

Woerden : 04 februari 2015
Auteur : Marion Kuh en Katinka Meiborg
M.m.v. :
Versie : februari 2015

Startdocument: Ambitie 2015 – 2020 > “Woerden als koploper op het gebied van sport, bewegen en gezondheid?”

Titel	“Woerden als koploper op het gebied van sport, bewegen en gezondheid”
Auteur(s)	Marion Kuh en Katinka Meiborg
Datum	04-02-2015
Looptijd initiatief	2015-2020

Omschrijving (kort)

Landelijk wordt er al jaren gesproken over het verbeteren van de gezonde levensstijl van kinderen en het bevorderen van beweeg en sportgedrag van kinderen om overgewicht (en ondergewicht) en bewegingsarmoede tegen te gaan. Immers in deze fase leggen de kinderen een fundament voor een levenslange gezonde, sociale en actieve levensstijl.

Tot nu toe waren de ambities altijd vrij geformuleerd, maar daar komt nu binnen het primair onderwijs een kentering in. De landelijke overheid heeft nu een duidelijke visie en heldere doelstellingen neergelegd, waar in 2017 lokaal een invulling aan gegeven moet worden. Woerden kan dit signaal uiteraard afwachten, maar graag zouden de Stichting Schoolsport Woerden, Bewegteam Harmelen en de Combinatiefunctionarissen hier al integraal op in willen spelen. Dit om zo de doelstellingen voor 2017 te kunnen behalen en vooruit te kunnen kijken naar zelfs de koplopersrol in 2020. Dit als opmaat naar Woerden als dé gezonde stad in 2020?

Aanleiding

Waarom een ambitieus plan om Woerden op de kaart te zetten?

Zoals hierboven al geschetst is, is het vroegtijdig opbouwen van een gezonde levensstijl bij kinderen en een breed motorische ontwikkeling belangrijk voor de motorische, sociaal emotionele en cognitieve ontwikkeling van kinderen. Dit draagt bij aan het ontwikkelen en behouden van een gezonde en actieve leefstijl, ook op latere leeftijd.¹

Toch zien we landelijk nog steeds de trend dat het aantal kinderen dat voldoet aan de bewegingsnorm daalt en leidt tot verontrustende cijfers. Zo is het jaarlijks aantal sportblessures bij de 9-12 jarigen in een periode van zes jaar bijna verdubbeld, van 130.000 in 2006 naar 230.000 in 2011 en is het aantal kinderen dat voldoet aan de bewegingsnorm tussen 2006 en 2011 bijna gehalveerd. Onderzoek van VUmc laat daarnaast zien dat de motorische vaardigheden van kinderen steeds slechter worden en dat dit leidt tot een grotere kans op ernstig letsel.²

Landelijk kader:

Op landelijk niveau hebben de coalitie en de diverse onderwijsraden deze ontwikkelingen inmiddels onderkend en omgezet in een gericht plan van aanpak voor de komende jaren. Dit plan van aanpak is vervolgens tot uiting gekomen in het bestuursakkoord³ dat staatssecretaris Dekker (OCW) heeft gesloten met de PO-raad (schoolbesturen in het primair onderwijs) en schetst hierbij de volgende ambitie en vastgelegde doelstellingen:

Ambitie: De school van 2020

De leerlingen in het primair onderwijs van nu, zijn de burgers die straks de samenleving vorm

¹ Vroege jeugdervaringen zijn belangrijk voor de sportdeelname op latere leeftijd:

(zie Manders en Kropman 1979, 1982, Scheerder 2003, Breedveld 2006, Von Heijden et al. 2013, Tiessen-Raaphorst et al. 2010, 2014)

² Factsheet Sportblessures bij kinderen 9-12 jaar, VeiligheidNL, april 2013

³ Bestuursakkoord voor de sector primair onderwijs, Definitieve versie 10 juli 2014

geven. Hoe de samenleving er over een aantal decennia uitziet, kan niemand voorspellen. Wel weten we dat de huidige trends zullen leiden tot een informatie- en netwerkmaatschappij waar we de jeugd op moeten voorbereiden. De school van 2020 bereidt leerlingen hierop voor:

- de school zorgt voor uitdagend en toekomstgericht onderwijs dat inspeelt op de talenten en leerbehoeften van alle individuele leerlingen.
- de school biedt onderwijs van hoge kwaliteit. Dit begint met de basisvaardigheden die alle leerlingen in alle tijden nodig hebben. Ook is er aandacht voor een brede persoonlijke en maatschappelijke vorming.
- In de school werken teams van leraren, onderwijsondersteunend personeel en schoolleiders die zich individueel en als collectief ontwikkelen in hun professionaliteit. Deze teams maken de school van 2020 mogelijk.
- De school stelt de leerling centraal en draagt bij aan doorgaande leer- en ontwikkellijnen.

Rol bewegingsonderwijs binnen de school van 2020.

Inmiddels is een flink aantal scholen bezig met de aanpak 'gezonde school'. Het streven van de landelijke overheid is dat in 2016 450 scholen in het po het vignet 'gezonde school' hebben behaald en daarmee structureel werken aan een gezond schoolbeleid. Tegelijkertijd is het van belang dat scholen voldoende tijd inplannen voor kwalitatief goed bewegingsonderwijs. De ambitie van OCW en de PO-Raad is dan ook om de kwaliteit en de kwantiteit van het bewegingsonderwijs op scholen de komende jaren substantieel te verhogen. Bewegingsonderwijs is breed op te vatten: denk aan diverse bewegings- en sportactiviteiten, waaronder gymlessen, spellessen en sportdagen.

Elke leerling is gebaat bij minimaal twee lessen bewegingsonderwijs per week. Wenselijker is om te streven naar minimaal drie lessen per week. In Europees verband wordt een minimum van drie lessen aan de lidstaten aanbevolen en ook de KVLO wijst op dit belang. Er zijn echter maar zeer weinig scholen die dit aantal daadwerkelijk halen (maximaal 5% in de groepen 3 t/m 8).

Kwalitatief goed bewegingsonderwijs begint met een bevoegde (vak)leraar voor de groep. De regionale verschillen hierin zijn op dit moment groot. Zo wordt er in de grote steden veel gebruik gemaakt van vakleerkrachten (78% in de grote steden versus 7%–28% in andere regio's) en is er met name buiten de Randstad een gebrek aan bevoegde (vak)leerkrachten. Daarnaast zijn er ook niet overal sportaccommodaties beschikbaar om het bewegingsonderwijs te kunnen uitbreiden.

Scholen kunnen deze ambitie niet alléén realiseren. Zo dragen PABO's bij aan professionalisering van leerkrachten, voorzien gemeenten in de noodzakelijke faciliteiten en kunnen sportverenigingen een bijdrage leveren aan kwaliteit en kwantiteit van het bewegen. Het is daarom van belang diverse partners van de Gezonde School en het Nationale Preventie Programma te betrekken bij het maken van afspraken om de ambitie te realiseren, zoals al is besproken met NOC/NSF, KVLO en bestuurlijke partners (G37, samenwerkende gemeenten/regio's en waar relevant provincies).

Om dit te realiseren hebben de P.O. raad en het OCW uitgesproken om met gemeenten en regio's die een voortrekkersrol willen vervullen, convenanten af te sluiten waar mogelijk. Waarbij gericht ondersteuning wordt geleverd om deze aanpak recht te laten doen aan regionale omstandigheden, zoals de beschikbaarheid van accommodaties en leerlingendaling. Tevens biedt dit kansen om lokale/regionale mogelijkheden voor het verbeteren van de kwaliteit en de kwantiteit van het bewegingsonderwijs te benutten.

De PO-Raad en OCW zijn daarbij overeengekomen over de volgende doelstellingen:

- Scholen committeren zich aan de doelen uit de agenda Sport en Bewegen om vanaf 2017 minimaal twee lessen per week bewegingsonderwijs te bieden; waar mogelijk streven scholen naar drie lessen bewegingsonderwijs.

- In 2017 zijn op lokaal niveau afspraken gemaakt met als uitgangspunt het streven naar méér bewegingsonderwijs en een versterking van het buitenschoolse aanbod.
- Vanaf 2017 worden alle lesuren bewegingsonderwijs gegeven door een bevoegde leerkracht (ALO of PABO met LO-bevoegdheid).

En de volgende concrete afspraken:

- PO-Raad en OCW creëren een substantiële kopgroep van regio's die een voortrekkersrol willen vervullen. Met gemeenten worden hiertoe convenanten afgesloten waarin afspraken worden gemaakt hoe de kwantiteit en de kwaliteit van het bewegingsonderwijs worden verhoogd. Uitgangspunt is het streven naar méér bewegingsonderwijs en een versterking van het buitenschoolse aanbod.
- Lerarenbeurs open voor leraren om een brede bevoegdheid gym te behalen, zonder dat hun recht op vergoeding van een bachelor- of masteropleiding vervalt.
- OCW en de PO-Raad brengen belemmeringen in kaart en spannen zich in voor het wegnemen van deze belemmeringen en het bevorderen van samenwerking tussen de onderwijs- en sportinfrastructuur.

Situatieschets Woerden

Momenteel wordt er zowel door het onderwijs als door de gemeente Woerden al flink geïnvesteerd in een gezond en bewegingsrijk klimaat. Zo beschikken de scholen momenteel over 4,7 fte aan vakdocenten (ALO- aantekening) en heeft de gemeente Woerden geïnvesteerd in 6,3 fte aan combinatiefunctionarissen waarvan 1,7 fte beschikbaar gesteld is voor verdieping en verbreding binnen sport en onderwijs.

Overzicht:

Met deze investering maken ze de volgende kwantiteits- en kwaliteitsimpuls mogelijk binnen de gemeente Woerden.

1. Kwantiteit bewegingsonderwijs:

Omschrijving	Aantal scholen	Opmerking
Leerlingen hebben maar 1 lesuur bewegingsonderwijs per week	5	
Leerlingen hebben <1 en >2 lesuren bewegingsonderwijs	4	30 minuten les is hierbij als een 'half' lesuur gerekend. Ook scholen die minder dan 90 minuten bewegingsonderwijs per week hebben worden hieronder geschaard
Leerlingen hebben 2 lesuren (2x minimaal 45 minuten bewegingsonderwijs)	16	
Totaal	25 scholen	

Opmerkingen;

- Hierbij is een lesuur van 45 minuten als maatstaf gehanteerd

Daarnaast wat betreft combinatiefunctionarissen:

Scholen die momenteel meewerken aan de interventie lekker in je lijf: 8

Scholen die deelnemen aan naschoolse sportactiviteiten: 9

Scholen die nu actief deelnemen en investeren in het buitenspelen / spelen op het schoolplein: 6 (met zicht op participatie van 9 scholen).

2. Kwaliteit bewegingsonderwijs:

Omschrijving	Aantal scholen	Opmerking
Scholen zonder vakleerkracht	6	
Scholen waarbij lesuur wordt ingevuld door een vakdocent en één uur door een groepsdocent	16	
Scholen waarbij twee lesuren worden ingevuld door een vakdocent	3	
Scholen met vakleerkracht en combinatiefunctionaris	8	

Scholen waarbij ook een combinatiefunctionaris werkzaam is: 9. Hierbij werken ze op 8 scholen waar ook een vakdocent aanwezig is en op één school waar geen vakdocent aanwezig is, maar wel pilotschool is voor het vignet gezonde school. Dit is momenteel ook de enige school die in Woerden werkt aan het behalen van het vignet gezonde school.

Kanttekeningen

Ondanks de investeringen en het positieve geluid omtrent het belang van bewegen, constateren we momenteel een afname van het aantal uren en scholen waar bewegingsonderwijs door vakdocenten L.O. binnen de gemeente Woerden worden gegeven. Uren van huidige vakdocenten die met verlof gaan of minder gaan werken, worden door een aantal scholen niet meer ingevuld. Zo werd er in 2014 op een tweetal scholen 0,36 FTE⁴ ingeleverd, die niet opnieuw ingevuld worden door een vakleerkracht.

Dit is een zorgelijke ontwikkeling omdat juist deze leeftijdscategorie (de basisschoolleeftijd) de basiskennis en basisvaardigheden voor een brede (motorische) ontwikkeling wordt geleerd, die in het voortgezet- en vervolgonderwijs verder worden uitgebouwd: inzicht in eigen talenten, voorkeuren en de reflectie op eigen handelen bepalen immers hoe een kind als volwassene deelneemt in de maatschappij.

Groepsleerkrachten hebben wel een basisniveau meegekregen vanuit hun opleiding, maar hebben minder handvatten en mogelijkheden om vanuit het basispakket de verschillende domeinen binnen het bewegingsonderwijs aan te kunnen bieden. Ook doen ze door de weinige lesuren die de groepsleerkrachten (kunnen) geven minder ervaring op en hebben ze vaak weinig nascholingsverplichting op bewegingsonderwijs. Dit kan op den duur leiden tot verschroming en verarming van het beweegonderwijs. Terwijl kwalitatief goed bewegingsonderwijs juist een grote preventieve invloed heeft op het voorkomen van het aantal sportblessures voor 9-12 jarigen en het aannemen van een actieve levensstijl op latere leeftijd⁵.

⁴ Hierbij is het natuurlijke verloop i.v.m. lagere of hogere leerlingenaantallen en klassen buiten beschouwing gelaten en niet verrekend in het aantal FTE.

⁵ Uit het meest recente onderzoek van Cito (PPON – Cito 2006) blijkt dat vakleerkrachten ten opzicht van groepsleerkrachten een breder aanbod van bewegingsactiviteiten aanbieden. Ook blijkt dat er bij een aantal leerlijnen een positief significant verschil is in de prestaties van de leerlingen als zij twee keer per week les hebben gehad van een vakleerkracht. Daarnaast blijkt uit onderzoek van NICIS blijkt dat vakleerkracht meer aandacht besteden aan de reguleringsdoelen.

Dit zijn de doelen waarbij de kinderen wordt geleerd om bewegingssituaties zelf op gang te houden door afspraken te maken, elkaar daar aan te houden en problemen op te lossen. Tenslotte blijkt dat vakleerkrachten in hun lessen beduidend vaker dan de groepsleerkrachten aandacht schenken aan de, zoals dat wordt genoemd, instructie-elementen 'oorzaak en preventie van blessures' en 'veiligheidsaspecten'. (Uit: Waarom onderwijs in bewegen? Onderwijs in bewegen op de basisschool ; ISBN 90 72335 13 9; blz. 123 en 124.)

Doelstellingen

Vanuit de ambitie om allereerst de orde op zaken te krijgen en de landelijke doelstellingen te behalen om Woerden op gezond en sportief vlak op kaart te zetten. Zouden we de inzet willen richten om de volgende doelstellingen te realiseren:

Fase 2015 – 2017, toewerken naar Woerden op gezond niveau.

Ambitie voor 2017: Woerden op orde!

- 100% van de scholen biedt ten minste 2 lessen bewegingsonderwijs, verzorgd door een bevoegd docent (ALO of PABO met LO-bevoegdheid).
- 90% van de scholen biedt vanaf groep 3 tot en met groep 8 twee keer 45 minuten bewegingsonderwijs, waarvan ten minste één lesuur wordt gegeven door een bevoegd vakleerkracht (ALO, niveau 5)
- 90% van de scholen biedt ten minste één beweegmoment per dagdeel aan de groepen 1/2, waarbij minimaal 2 lessen in het speellokaal door een bevoegde leerkracht (ALO of PABO met LO-bevoegdheid).
- 50% van de scholen voert een actief buitenspelbeleid uit.
- Werkt ten minste 25% van de scholen met een eenduidige visie en aanpak op het gebied van bewegingsonderwijs. Waarbij de vakleerkracht, groepsleerkracht en combinatiefunctionarissen uitvoerend samen werken en ook oog hebben voor:
 - o de realisatie van ten minste 5 beweegmomenten in de week (zoals deze beschreven staat in de integrale aanpak jong en fit). Daarnaast wordt de doorgaande lijn van schools aanbod en interventies naar buitenschoolse en waar mogelijk reguliere aanbod bij verenigingen inzichtelijk
 - o het monitoren van de zelfredzaamheid van leerlingen in het water en indien nodig, het doorverwijzen naar passend zwemonderwijs.
 - o het stimuleren, motiveren en monitoren van het buitenspelen van kinderen, opdat kinderen worden uitgedaagd om ook in de vrije tijd meer buiten de spelen.
 - o Het tijdig (vroeg) signaleren van bepaalde problematiek of achterstanden bij leerlingen en daarop (eventueel samen met andere docenten of partijen binnen de brede school) actie ondernemen.
 - o Het stimuleren van een gezonde levensstijl door middel van de interventie Lekker in je Lijf. Uitbreiding daarnaast van de lijn gezonde levensstijl in het naschoolse aanbod op het gebied van voeding en gezondheid.
- 10% van de scholen heeft het certificaat gezonde school behaald. Dit om scholen te motiveren gezondheid op de beleidsagenda te zetten en scholen ook structureler aan thema's rondom een gezonde levensstijl en een veilige schoolsituatie te laten werken

Ambitie voor 2020:

In 2020, Woerden op weg naar de gezondste gemeente van de regio, waarbij we streven naar de ideale situatie in 2020:

- 50% van de scholen bieden drie lessen bewegingsonderwijs, verzorgd door een bevoegd docent (ALO of PABO met LO-bevoegdheid).
- 100% van de scholen biedt vanaf groep 3 tot en met groep 8 twee keer 45 minuten bewegingsonderwijs, waarvan ten minste één lesuur wordt gegeven door een bevoegd vakleerkracht (ALO, niveau 5)
- 100% van de scholen biedt ten minste één beweegmoment per dagdeel aan de groepen 1/2, waarbij minimaal 2 lessen in het speellokaal door een bevoegde leerkracht (ALO of PABO met LO-bevoegdheid).
- 80% van de scholen voert een actief buitenspelbeleid uit.
- Werkt ten minste 50% van de scholen met een eenduidige visie en aanpak op het gebied van bewegingsonderwijs. Waarbij de vakdocent, groepsdocenten en (waar aanwezig) de combinatiefunctionarissen uitvoerend uit samen werken en ook oog hebben voor:

- de realisatie van ten minste 5 beweegmomenten in de week (zoals deze beschreven staat in de integrale aanpak jong en fit). Daarnaast wordt de doorgaande lijn van schools aanbod en interventies naar buitenschoolse en waar mogelijk reguliere aanbod bij verenigingen inzichtelijk
 - het monitoren van de zelfredzaamheid van leerlingen in het water en indien nodig, het doorverwijzen naar passend zwemonderwijs.
 - het stimuleren, motiveren en monitoren van het buitenspelen van kinderen, opdat kinderen worden uitgedaagd om ook in de vrije tijd meer buiten de spelen.
 - Het tijdig (vroeg) signaleren van bepaalde problematiek of achterstanden bij leerlingen en daarop (eventueel samen met andere docenten of partijen binnen de brede school) actie ondernemen.
 - Het stimuleren van een gezonde levensstijl door middel van de interventie Lekker in je Lijf. Uitbreiding daarnaast van de lijn gezonde levensstijl in het naschoolse aanbod op het gebied van voeding en gezondheid.
- 25% van de scholen werkt gericht aan het behalen van het certificaat gezonde school of heeft het certificaat ook daadwerkelijk behaald. Dit om scholen te motiveren gezondheid op de beleidsagenda te zetten en scholen ook structureler aan thema's rondom een gezonde levensstijl en een veilige schoolsituatie te laten werken.

Doelgroep

Doelgroepen van deze aanpak zijn de belangenbehartigers van het beweeg- en gezondheidsonderwijs van alle kinderen binnen het primair onderwijs van de gemeente Woerden

Bereik / werkgebied

Gemeente Woerden, inclusief Harmelen, Kamerik en Zegveld.

Projectactiviteiten

Kansen!

Wij als Stichting Schoolsport Woerden, combinatiefunctionarissen Welzijn Woerden en Bewegteam Harmelen spreken de ambitie uit om vooruit te lopen op de nabije toekomst. Dit omdat wij graag tijdig willen inspelen op de nodige veranderingen en daarin kansen zien. We willen daarbij graag proactief handelen, zodat er een win – win situatie kan ontstaan voor alle partijen:

- zodat de scholen gericht ondersteund kunnen worden in hun zoektocht naar het realiseren van deze nieuwe vragen vanuit de PO-raad,
- gemeenten de juist personen weten te vinden om mee te denken bij het inrichten van de faciliteiten om deze ontwikkelingen ook daadwerkelijk mogelijk te maken.
- Er een echt integrale aanpak kan ontstaan om gezondheid en sport ook op uitvoerend niveau mogelijk te maken voor de kinderen
- Met de integrale aanpak willen we tegelijkertijd tegemoet komen aan de wensen van het coalitieakkoord⁶ omtrent sport en bewegen, punt 7 en 8:

“7. Onderwijs is van groot belang voor de Woerdense samenleving, het college is dan ook ambitieus als het gaat om de inspanningen voor goed onderwijs. Leerlijnen van primair onderwijs via het voortgezet onderwijs naar de arbeidsmarkt of vervolgonderwijs, moeten optimaal zijn. De gemeente neemt nadrukkelijk een regisserende rol op zich om de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt te optimaliseren. Tegelijkertijd spant het college zich maximaal in om MBO-opleidingen naar Woerden te halen. Deze coalitie stelt zich ten doel dat alle kinderen leren zwemmen en goed bewegingsonderwijs krijgen. Gemeentelijke voorzieningen zoals de combinatiefunctionaris en jeugdsportfonds worden indien nodig via scholen onder de aandacht gebracht.

⁶ Coalitie akkoord Woerden 2014 -2018, “Samen werken aan het Woerden van morgen. Vertrouwen geven, Verbinden maken “ (mei 2014).

Ook zorgt het college voor voldoende onderwijsmogelijkheden voor alle kinderen (dus ook voor kinderen die nu vrijgesteld zijn van leerplicht en hoogbegaafde kinderen).

8. Het college komt met een geactualiseerde sportnota waarin zij het ingezette beleid voortzet. In de sportnota wordt eveneens aandacht besteed aan de binnensportaccommodaties en de zwembaden. Het college zal bij eventuele nadelige effecten met sportverenigingen in gesprek gaan over oplossingsrichtingen. Sportparticipatie van de jeugd is hierbij een speerpunt. Op het moment dat de contracten met de zwembaden aflopen, wordt bij de onderhandelingen over nieuwe contracten meer vrijheid aan de exploitant gegeven. Daarmee wordt de exploitatie voor de gemeente per saldo voordeliger.”

Formeren structuur > stuurgroep

De afgevaardigden van de Stichting Schoolsport Woerden, voorzitter Bewegteam Harmelen en projectleider Combinatiefuncties Woerden vormen gezamenlijk de stuurgroep die toezien op de ontwikkelingen binnen deze aanpak. Twee of driemaal per jaar schuift hier de gemeentelijke beleidsambtenaar aan om ook toe te zien op het ambtelijke draagvlak. De stuurgroep is daarbij in eerste instantie ook verantwoordelijk voor de afstemming met het sportoverleg en het LEA (de lokaal Educatieve Agenda).

Ten slotte worden er vanuit de stuurgroep lijntjes gelegd en draagvlak gezocht om met lokale, bovenlokale of landelijke platforms te kijken waar we gezamenlijk de belemmeringen (in voornamelijk randvoorwaardelijke zaken) voor de realisatie van de ambities weg kunnen nemen.

Uitvoerende integrale aanpak vakdocenten, groepsdocenten en combinatiefunctionarissen per 2015

Vakleerkrachten bewegingsonderwijs, groepsdocenten en combinatiefunctionarissen werken vanaf 2015 binnen nader te stellen pilot / prioriteitsgebieden vanuit één visie en plan van aanpak. De visie en aanpak zullen hierbij aansluitend zijn aan de kerndoelen van het bewegingsonderwijs en het domein oriëntatie op jezelf en de wereld. Terugkoppeling en evaluatie zullen worden afgestemd met de stuurgroep.

Resultaten

Resultaat van het realiseren van deze doelstellingen heeft direct invloed op de volgende resultaten voor de kinderen:

Maatschappelijk effect:

- Het aantal kinderen 4-12 jaar dat in 2015 voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen is stabiel en ligt rond het gemiddelde in de regio. Zij bewegen: tenminste vijf dagen per week, 60 minuten per dag matig intensief; of drie keer per week tenminste 20 minuten intensief.- Kinderen 4- 12 jaar en jongeren hebben een gezonde leefstijl.- Het aantal 4-12 jarigen dat dagelijks fruit eet, ligt rond het gemiddelde van de regio.- Het aantal kinderen met een gezond gewicht is in alle leeftijdscategorieën van 4-18 jaar stabiel t.o.v. het cijfer van de regio.- Alle kinderen zijn bij het verlaten van het primair onderwijs zelfredzaam in het water.

Doelstelling:

-Kinderen kunnen kiezen uit verschillende vormen van sport (binnen hun eigen leefomgeving)-Kinderen worden zowel op school, in de wijk als in verenigingsverband gestimuleerd om te bewegen-Scholen en sportverenigingen / -aanbieders werken samen.-Kinderen weten wat een gezonde levensstijl is, doordat zij hierover worden geïnformeerd op school en in de wijk-Hierin worden ook de ouders betrokken.

- Alle kinderen verlaten het primair onderwijs met een zwemdiploma (indien er geen lichamelijke beperkingen zijn).

Resultaat:

De resultaten van de interventies binnen de integrale aanpak worden daarbij gemeten aan de hand van de volgende prestatie indicatoren:

- Het aantal kinderen met overgewicht en ondergewicht*
- Het aantal kinderen dat voldoende fruit eet*
- Het aantal kinderen dat dagelijks ontbijt*
- Het aantal kinderen dat deel heeft genomen aan Lekker in je Lijf**
- Het aantal kinderen dat voldoet aan de beweegnorm*
- Het aantal beweegmomenten dat wordt gecreëerd voor kinderen***
- Per schooljaar worden minstens vier verschillende sporten aangeboden aan kinderen***
- Het aantal activiteiten dat wordt georganiseerd door scholen en verenigingen gezamenlijk***
- Het aantal kinderen dat vanuit een georganiseerde activiteit doorstroomt naar een sportvereniging***
- Het aantal kinderen dat de school verlaat met een zwemdiploma.

Werkwijze

Plan van aanpak per fase (voor de opstart van uitvoering):

Fase	Periode	Taak
0	Jan – Maart 2015	- Afronden startdocument met belanghebbende partijen (stichting school-sport, sportoverleg, Bewegteam Harmelen en de combinatiefunctionarissen van Welzijn Woerden. - Bespreken startdocument in alle geledingen en bespreken in het Lea overleg van 2 maart.
1	Maart – zomervakantie 2015	- Bij goedkeuring LEA, uitwerking formuleren voor de praktijk van het startdocument. Zoeken van bijpassende scholen voor de pilot van de integrale aanpak. - Samenstellen van commissie, die gezamenlijk toezien op het proces om te komen tot de verplichte realisatie van de twee lessen bewegingsonderwijs per 2017.
2	Schooljaar 2015-2016	- Start pilots integrale aanpak tussen vakleerkrachten bewegingsonderwijs, combinatiefunctionarissen en groepsleerkrachten - Start onderzoek met gemeente en stakeholders om te komen tot de verplichte realisatie van twee lessen bewegingsonderwijs per 2017.
3	Eind schooljaar 2015-2016	- Evaluatiemoment aanpak en evt. bijstellen van de doelen en doelstellingen.

Communicatie:

Kan later ingevuld worden... > hangt af van de invulling van het uiteindelijke plan van aanpak / werkwijze zoals vernoemd in fase 1.

Wijze van evaluatie:

Om vooraf gestelde doelen in beeld te houden, zijn er gedurende dit traject gesprekken en worden er tussenevaluaties gepland met de betreffende beleidsambtenaar, afgevaardigde vanuit het onderwijs / LEA en / of andere relevante partijen of platforms. In deze gesprekken kunnen doelen

en inhoud worden bijgesteld op basis van de vorderingen van de taken. Voorstel zou kunnen zijn als onderstaande, maar wordt af

1. Tussenevaluatie per kwartaal, waarin de volgende aspecten aan de orde komen:
 - tussentijdse, door de stuurgroep ervaren, resultaten in relatie tot de gestelde doelen;
 - voortgang met betrekking tot geduide projecten;
 - eventuele bijstellingen in het uitvoeringsplan of in de gestelde doelen.

2. (Half?) Jaarlijkse evaluatie die bestaat uit:
 - rapportage van resultaten en voortgang van de interventies en aanpak; waar mogelijk uitgedrukt in cijfers en verslaglegging
 - subjectieve resultaten weergegeven vanuit de betrokken deelnemers, scholen en / of andere betrokken partners.
 - de door de doelgroepen ervaren resultaten met betrekking tot de gestelde doelen;
 - verslag over de voortgang.
 - signaleringsrapportage of advies met betrekking tot een vervolg.

Samenwerkingspartners

Stichting Schoolsport Woerden, Bewegteam Harmelen, Welzijn Woerden / Bewegteam Woerden, Sportverenigingen, Sportoverleg, Gemeente Woerden (en uiteindelijk SPCO, Stichting Klasse en Stichting SKSWW?).